

”Likvärdig utbildning inom vuxenutbildning”

Kunskapsparken

Vuxenutbildningen, Sollentuna kommun

Anita Simak, rektor

Anna Wijk, studie- och yrkesvägledare

Kerstin Karlin, specialpedagog

Mariana Broscareanu, studie- och yrkesvägledare

Sammanfattning

Projektets övergripande syfte har varit att utöka den tidigare inarbetade stödfunktionen som togs fram på Kunskapsparken för att främja ökad måluppfyllelse för elever i behov av stöd (för mer information, se: <https://www.sollentuna.se/globalassets/underwebbar/kunskapsparken/dokument/slutrapport-den-hjalpande-lanken---sollentuna.pdf>). Detta gjordes genom att implementera ett gemensamt arbetssätt till alla skolor som Kunskapsparken (Komvux i Sollentuna) har avtal med och våra samarbetande kommuner (Vux Norrort, nio kommuner som har samma avtal som Kunskapsparken). Det gemensamma arbetssättet var tänkt att effektivisera, stödja samt underlätta arbetet för såväl skolor som för kommuner inom Vux Norrort. Med samtliga skolors och kommuners liknande arbetssätt, skulle det även bli enklare för elever i behov av stöd att flytta mellan kommuner och skolor utan att stödet förändrades.

Vårt arbete med projektet har mynnat i ett nytt inriktat samarbete med skolor och kommuner i form av kompetensutveckling och nätverk. Detta har i sin tur lett till en bättre insats när det gäller stödet riktat till målgruppen. Vi har även fått förståelse för vilka hinder som kommunernas olika organisatoriska system samt skolornas olika kompetens och möjligheter att erbjuda stödet kan medföra i strävan för ett likvärdigt arbetssätt. Vårt arbete med projektet har banat väg för ett bättre strukturerat arbetssätt och motivation för både skolor och kommuner.

Skolorna är mer öppna med vilka svårigheter de står inför vilket gör att vi tillsammans arbetar för att nå bästa resultat för eleven. Vi får en bättre förståelse för varandras olika roller genom det kollegiala lärandet vilket gynnar eleven och dess skolgång. Då alla skolor inte har möjlighet att ta del av specialpedagogisk kompetens i lika stor utsträckning, så har närmare samarbetet öppnat upp för en dialog som lett till att elever i behov av stöd kommit upp på dagordningen. Detta medför en ökad och riktad kompetensutveckling och en förbättrad vision kring arbetet med målgruppen.

Det som de deltagande kommunerna omnämner som vinst är den tydligare arbetsstruktur i form av gemensam mall för elever i behov av stöd som vi använt och som kommunerna kunnat utforma utifrån sina egna förutsättningar. Kommunerna kommer även fram till vikten av att ledningen är positivt inställd till frågan och att utrymme ges för att arbeta med målgruppen.

På Kunskapsparken kommer vi att fortsätta vårt arbete med målgruppen och investera våra nyförvärvade kunskaper och erfarenheter i en permanent utveckling av strategier och uppföljning av elevernas resultat. Vi kommer att investera dessa i byggandet av ett lärcenter för vilket vi redan har fått bidrag för.

Förklaringar

Alvis	Alvis är det studie-och elevadministrativa datasystem som Kunskapsparken använder.
Anpassningsförslag	Ett dokument som Kunskapsparken utformar tillsammans med eleven som beskriver de stöd som skulle främja elevens studiesituation.
Auktorisation	Kunskapsparken har sedan den 1 juli 2017 upphandlad verksamhet via auktorisation. I januari 2018 ingick 29 skolor i auktorisationssystemet. För anslutning ska leverantören uppfylla auktorisationsvillkoren.
Vux Norrort och KCNO	Ett kommunsamarbete som upphandlar vuxenutbildning genom auktorisation. Samarbetet består av 10 kommuner. För fem kommuner blir beslut detsamma då de har samma rektor.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	3
1.1 Elevernas behov av enhetliga stödinsatser.....	3
1.2 Behovet att hitta mötesarenor med skolor.....	3
1.3 Behovet av samarbetande kommuner.....	3
1.4 Redogörelse för hur projekttidén växte fram.....	3
2. Tidigare forskning.....	4
2.1 Elever inom vuxenutbildning.....	4
3. Syfte.....	5
4. Mål.....	5
5. Genomförande.....	5
5.1 Genomförande och delaktighet.....	5
5.2 Förberedelse – april till augusti 2018.....	5
5.3 Delge och förankra – september till oktober 2018.....	6
5.4 Implementering – oktober 2018 till mars 2019.....	6
5.5 Kompetensutveckling – under hela projektet.....	6
5.6 Avslutning februari till april 2019.....	7
5.7 Uppföljning av projektets mål.....	7
6. Analys och resultat.....	7
6.1 Skolor.....	8
6.2 Kommuner.....	8
7. Rekommendationer.....	8
8. Litteraturförteckning	10
Bilagor.....	11

1. Bakgrund

1.1 Elevernas behov av enhetliga stödinsatser

Kunskapsparken är den enhet som samordnar all vuxenutbildning i Sollentuna kommun. Kommuninvånarna kan få vägledning och information rörande studier inom kommunal vuxenutbildning, SFI samt andra utbildningsformer. Av de elever som ansöker till vuxenutbildningen i Sollentuna finns det ett ansevärt antal elever som är i behov av stöd i varierande grad. Behovet kan bero på svårigheter som till exempel grundar sig i en funktionsnedsättning, varaktigt utanförskap, tidigare brister i utbildning, att de står långt ifrån arbetsmarknaden, dåligt självförtroende, med mera. Det är inte ovanligt att elever som studerar inom Vuxenutbildningen kan ha negativa tidigare skolerfarenheter. Detta kan ofta bli ett hinder i elevernas kommande studier. År 2017 angav 8% av de sökande till vuxenutbildningen i Sollentuna att de var i behov av stöd, 2018 hade denna siffra ökat till 14%.

I arbetet med det tidigare projektet *Den hjälpande länken* kom det fram under kartläggning med eleverna att många av dem hade svårt att sätta ord och efterfråga vilket specifikt stöd och anpassningar de eventuellt behövde för att klara sina studier. Vissa elever upplevde en osäkerhet gällande vilken hjälp de faktiskt kunde få och som fanns att tillgå på skolorna vilket tidigare, i vissa fall, utgjort ett hinder för dem att börja studera. Ett förtydligande av vilket stödbehov eleverna behövde genom kartläggning och kunskap om vilka möjligheter som fanns att tillgå, gav eleverna trygghet och en bättre förståelse för sitt eget lärande. Detta ökade i sin tur deras delaktighet samt studiemotivation. I utvärdering med eleverna framkom det tydligt att det var viktigt att de hade en klar bild över vilka stödfunktioner som kunde erbjudas men också vad som gjorde dem självständiga i sitt eget lärande.

Under projektet *Den Hjälpande Länken* genomfördes enkätundersökningar. Gensvaret vi fick av eleverna var att de upplevde att de blev tagna på allvar och att deras stödbehov synliggjordes vilket i sin tur medförde rätt stöd på skolorna.

Även av skolorna fick vi positiv respons på projektet. De önskade att arbetssättet skulle spridas och implementeras till samtliga skolor och kommunerna i Vux Norrort med förhoppning att vidgången skulle leda till att projektet skulle innebära en mer likvärdig utbildning inom vuxenutbildningen.

1.2 Behovet att hitta mötesarenor med skolor

Kunskapsparken såg stora skillnader i stödet och bemötandet för elever i behov av anpassningar hos de olika skolorna. Behovet att hitta närmare samarbete med dem var därför viktigt i syfte att bana väg för likvärdig utbildning för elever i behov av stöd. Vi såg även att de yrkesgrupper som tar en stor del av arbetet med dessa elever var specialpedagoger/speciallärare och studie- och yrkesvägledare hos skolorna. Ofta var de ensamma i sin yrkesroll med begränsat utrymme för kollegialt lärande. Genom vårt projekt ville vi utforma samtalsarenor, mellan samtliga parter för att på så sätt främja kollegialt lärande.

1.3 Behovet av samarbetande kommuner

De flesta skolor har avtal med ett stort antal kommuner. Det innebär att de får stora administrativa påfrestningar med att följa varje kommuns specifika arbetssätt. Detta innebär att det kan vara komplicerat för skolor att hitta en arbetsform som klarar av att leva upp till kommunernas olika krav. Ett behov som framkommit i samtal med våra skolor gällande vad de önskar från kommunerna Vux Norrort är att kommunerna hittar ett gemensamt bemötande, förståelse och gemensamma arbetsrutiner för att stödja elever i behov av stöd.

Det har under flera år gjorts försök till samarbete mellan kommunerna för att skapa en gemensam rutin gentemot skolorna gällande elever i behov av stöd. Trots ömsesidiga försök har kommunerna inte nått konsensus, främst på grund av att kommunerna haft olika förutsättningar gällande tid och resurser. Nu ser vi ett förnyat behov av samarbete mellan kommunerna emellan, då både kommuner inom Vux Norrort och utanför visat intresse för vårt nuvarande projekt.

1.4 Redogörelse för hur projektidén växte fram

Projektens idéer växte fram genom:

- goda resultat
- strävan mot en mer likvärdig utbildning
- att skolorna efterfrågade ett gemensamt arbetssätt

Genom projektet *Den hjälpande länken* uppnåddes positiv effekt vilket visade sig genom att elever med anpassningsförslag nådde betydligt högre måluppfyllelse än elever utan anpassningsförslag.

Under projektets gång hade vi ett flertal möten med fem pilotskolor. Vid dessa tillfällen uppmärksammade Kunskapsparken att de hade olika förutsättningar gällande hur stödet skulle planeras och genomföras på grund av skolornas ledning och resurser. Kvaliteten på stödet varierade stort mellan skolor.

Elever som studerar vid vuxenutbildning kan med andra ord studera vid olika skolor och vi ville genom det nya projektet skapa en likvärdig utbildning oavsett skola. I möten med skolorna uppmärksammade Kunskapsparken de skilda krav olika kommunerna ställde på skolorna vilket försvårade skolornas arbetssätt gällande elever i behov av stöd. Ett gemensamt arbetssätt efterfrågades från skolorna.

Målgruppen för projektet är individer som enligt förordningen om kommunal vuxenutbildning ansöker och blir antagna till kurser på grundläggande och gymnasial nivå inom Komvux via Kunskapsparken och som i sin ansökan eller under vägledningssamtal anger att de är i behov av stöd.

Vuxenutbildning är en frivillig skolform. Erbjudandet om kartläggning av stödbehov som elever får från Kunskapsparken är frivillig. Elev som via mail och sms fått erbjudandet till stöd och inte tar emot det, deltar inte heller i projektet. Elever som får stöd via i projektet kan vara elever med:

- Läs och skrivsvårigheter/dyslexi
- Medicinska funktionsnedsättningar
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Psykiska funktionsnedsättningar
- Intellektuell funktionsnedsättning
- Elever som tidigare misslyckats i sina studier och/eller som har ett stödbehov för att klara sina målsättningar.

Vissa elever har inte gjort någon utredning men har ändå de behov som samstämmer med olika diagnoser. Individuella behov som påverkar möjligheter i utbildningen och där undervisningen bör anpassas utifrån elevens behov och förutsättning.

Under 2018 var det 14% av eleverna som angav att de är i behov av stöd. Målgruppen är troligast större på grund av ett mörkertal.

2. Tidigare forskning

2.1 Elever inom vuxenutbildning

Idén om behovet av vuxenutbildning sträcker sig tillbaka till 1938 då statens aftonskola vid läroverket på Kungsholmen i Stockholm etablerades för att möjliggöra för äldre begåvade elever att avlägga studentexamen. Fr o m 1967 blev vuxenutbildningen kommunal och tänkt som brygga över utbildningsklyftor för att på så vis utjämna ojämlikheter i samhället. Vuxenutbildningen har genomgått stora reformer de senaste decennierna och finns idag även ute på entreprenad i flertalet kommuner.¹ Andreas Fejes beskriver hur ett nytt vuxenutbildningslandskap vuxit fram med tre funktioner: [...] *en kompensatorisk, en demokratisk och medborgerlig funktion och en arbetsmarknadsmässig funktion. Den*

¹ Fejes Andreas, *Kortutbildade och vuxenutbildning – en kursöversikt*. Underlagsrapport för Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm 2015 s 7f

*kompensatoriska funktionen handlar om att ge vuxna, [...] som inte fått det stöd som hade behövts för godkända betyg, en möjlighet till deltagande.*² I slutbetänkandet av Komvuxutredningen beskrivs hur en förändrad målgrupp med bla fler elever i behov av stöd växer inom vuxenutbildningen och att det är viktigt att utbildningen; *[följer] med i utvecklingen för att kunna fortsätta att vara kompensatorisk och individanpassad.*³ Det finns en diskussion kring frånvaron av extra stöd till elever inom vuxenutbildningen. T ex ifrågasätts det att det inte finns elevhälsa, något som alla andra utbildningsformer har - från grundskola till högskola.⁴

3. Syfte

Utöka stödfunktionens roll genom att implementera dess arbetssätt till alla skolor som Kunskapsparken, Sollentuna kommun, har avtal med så att elever i behov av extra anpassningar får en likvärdig utbildning oavsett anordnare. Stödet ska vara likvärdigt och förankrat i nuvarande styrdokument. Stödfunktionen ska möjliggöra för eleverna att nå högre måluppfyllelse.

Delge stödfunktionens pedagogiska arbetssätt till samarbetande kommuner, Vux Norrort, som har samma avtal med samma utbildningsanordnare. Ett gemensamt arbetssätt ska leda till att effektivisera, stödja och underlätta arbetet för såväl skolor som kommuner inom Vux Norrort. Det nya arbetssättet kommer då eleverna till gagn.

4. Mål

Att implementera en redan utarbetad stödfunktion för att på så vis öka måluppfyllelsen för elever i behov av extraanpassningar och att öka kunskapen om olika pedagogiska arbetssätt till samtliga utbildningsanordnare (i skrivande stund är 37st). Detta för att ge alla elever en likvärdig utbildning med rätt stöd och samma förutsättningar att nå sin måluppfyllelse, oavsett vald utbildningsanordnare.

Eftersom Kunskapsparken samarbetar med nio andra kommuner med samma anordnare och avtal, ska projektet även ha som mål att redovisa och förankra vårt arbete till Vux Norrort. Målet är att bana väg för ett framtida samarbete gällande samma arbetssätt kommunerna emellan kring elever i behov av extraanpassningar.

5. Genomförande

5.1 Genomförande och delaktighet

Projektgruppen som bestod av rektor, specialpedagog och två studie- och yrkesvägledare på deltid har varit lokaliserade på Kunskapsparken i Sollentuna. Samtliga yrkesroller har med sina erfarenheter och kunskaper varit viktiga vid samtliga aktiviteter. Intentionen har varit att sprida arbetssättet till andra samarbetande kommuner och andra kommuner som visat intresse samt till alla skolor vi har avtal med. För att entusiasmera och väcka intresse till de grupper vi har vänt oss till, har vi haft olika aktiviteter för att visa på vikten att stärka elever i behov av stöd. Aktiviteterna har alternerats tex. mellan inbjudna föreläsare, diskussionstillfällen, skolorna har fått möjlighet att få informera om sina verksamheter allt i syfte att stärka det kollegiala lärandet.

5.2 Förberedelse – april till augusti 2018

- Informerar om projekt Likvärdig utbildning på frukostmöte för skolornas och Vux Norrorts kommuners rektorer.

² Ibid s 9

³ SOU 2018:71, *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden*, Slutbetänkande av Komvuxutredningen, Stockholm, s 112

⁴ Erkers Heijke (Förbundsordförande Akademikerförbundet SSR), *Sämre studieresultat utan elevhälsa på Komvux*

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/samre-studieresultat-utan-elevhalsa-pa-komvux-20375>

- Bjuder in skolors specialpedagoger och studie- och yrkesvägledare till möte på Kunskapsparken för att de ska få information om projektet och för att få möjlighet att träffa andra skolor för att utbyta erfarenheter och goda idéer.
- Bjuder in Vux Norrorts studie- och yrkesvägledare för en gemensam kompetensdag i september som avstamp för eventuellt samarbete.
- Planerar terminsmöten med alla specialpedagoger och studie- och yrkesvägledare inom skolorna samt kommunerna som ingår inom Vux Norrort.
- Kontinuerligt arbete med elever i behov av stöd

5.3 Delge och förankra – september till oktober 2018

- Kompetensdag för alla studie- och yrkesvägledare inom kommunerna som ingår i Vux Norrort. Dagen innehöll bl a:
 - Lotta Granér och Anna-Karin Andersson från SPSM berättade om samtalsmetodik i möte med elever i behov av stöd samt betydelsen av APL-arbetet.
 - Information om *Den hjälpande länken* samt tanken med projektet *Likvärdig utbildning inom vuxenutbildning* för att rama in det fortsatta arbetet med kommunerna
 - Behovsinventering vad kommunerna ansåg sig sakna för att kunna stötta elever i behov av stöd på bästa sätt. Efter kompetensdagen bestämde sig två kommuner att de ville delta i projektet *Likvärdig utbildning inom vuxenutbildning*.
- Kompetensdag för alla studie- och yrkesvägledare inom skolor och kommunerna som ingår i Vux Norrort. Dagen innehöll bl a:
 - Lotta Granér och Anna-Karin Andersson från SPSM berättade om Samtalsmetodik i möte med elever i behov av stöd samt betydelsen av APL-arbetet.
 - Information om Hjälpande Länken samt tanken med *Likvärdig utbildning inom vuxenutbildning* för att rama in det fortsatta arbetet med kommunerna

5.4 Implementering – oktober 2018 till mars 2019

- Möten med skolor i mindre konstellationer för att möjliggöra diskussioner och erfarenhetsbyte samt för att förankra arbetet kring elever i behov av stöd. Mötena har haft som syfte att skapa erfarenhetsutbyte mellan skolors personal samt implementering av gemensamma rutiner. Alla skolor har bjudits in.
- Möte med varje kommuns studie- och yrkesvägledare för att stödja dem att bygga upp rutiner kring elever i behov av stöd.
- Kontinuerlig kontakt med elevernas skolor.
- Informerar om projektet *Likvärdig utbildning* till kommuner utanför Vux Norrort och ger dem möjlighet till samarbete.
- Fortlöpande möten med olika samverkansverksamheter och andra aktiviteter

5.5 Kompetensutveckling – under hela projektet

- Nätverksträff, 22januari, för specialpedagoger och studie- och yrkesvägledare inom skolorna som ingår i Vux norr samt kommunernas studie- och yrkesvägledare.
 - Samarbetskommuner som ingår i *Likvärdig utbildning* informerade om sitt arbetssätt
 - Anna Östman från Möjligheternas kontor (Arbetsmarknadsenheten) föreläste om Samhällstrender –som påverkar vårt sätt att organisera
 - Behovsinventering vad skolorna hade för önskemål av de nätverksträffar gällande elever i behov av stöd som vi fastslog skulle vara återkommande årligen.
- Studiebesök till vuxenutbildningen i Uppsala kommun och Södertälje kommun för att få inspiration och utbyta erfarenheter
- Fortsatt kompetensutveckling på Kunskapsparken, kollegialt lärande genom bokcirkel – utifrån boken *Motiverande samtal vid autism och ADHD*.

5.6 Avslutning februari till april 2019

- Avslutande möte med skolor för att fortsätta befästa rutiner samt följa upp skolornas implementeringsarbete för elever i behov av stöd.
- Samlar in alla skolors stöd som de erbjuder i sin verksamhet
- Uppföljnings- och avslutningsenkät gällande projektet för skolor och elever (se bilaga 2)
- Sammanställer statistik för elever
- Skriva rapport – *Likvärdig utbildning inom vuxenutbildning*

5.7 Uppföljning av projektets mål

Vår intention var att få med samtliga skolor till våra möten för att informera och diskutera framtida samarbete gällande elever i behov av stöd. Av de totalt 37 skolor som Kunskapsparken har auktorisationsavtal med, har ca 65% deltagit i möten och nätverksträffar. Ingen skola har ifrågasatt vårt arbetssätt eller rutiner med att informera om elever i behov av stöd och de anpassningsförslag som de kan ta del av. Sex kommuner hade sagt att de ville vara med men drog sig ur på grund av organisatoriska förändringar i kommunen. Fem av dessa kommuner är fem klusterkommuner med en beslutande rektor. De övriga två kommunerna valde att anamma Kunskapsparkens idéer kring elever i behov av stöd och arbetar idag med att förbättra dessa elevers förutsättningar.

6. Analys och resultat

När vi har skapat fler arenor att mötas på blir allas arbete mer transparant och tillsammans skapar vi, kommuner och skolor, ett främjande studieklimat för elever i behov av stöd.

Elevernas resultat (se nedan) motiverar för att andra kommuner att anamma Kunskapsparkens arbetssätt. Vi har ständigt påpekat att det är viktigt att föra statistik för att kunna påvisa vikten av ett medvetet arbete tillsammans för målgruppen. Vi upplever att skolor har ett ökat engagemang för elever i behov av stöd och att de vill hjälpa och stödja dem. Vi ser att ledningsintresse för målgruppen har en avgörande betydelse för att rutiner ska bli permanenta.

Period	Med anpassningsförslag:	Utan anpassningsförslag:
20170807 – 20190107	367 st.	161 st.
Godkända betyg	62%	21%
F	12.5%	14%
Streck	0.2%	1%
Avbrott	8%	27%
Ej påbörjad	17%	35%

Statistik över tid visar att elever med anpassningsförslag får en högre måluppfyllelse än elever utan (se bilaga 2). Genom förfinande arbetsrutiner har vi fångat upp flera elever i behov av stöd. Vi insåg att i ett inledande skede är det viktigt att Kunskapsparken tydligt visar att vi är medvetna om elevens svårighet och tar dem på allvar. Anledning till att elever med anpassningsförslag har högre måluppfyllelse kan förklaras genom att:

- a) Eleven är redo för att ta emot stöd, både från kommun och skola
- b) Via skrivet anpassningsförslag blir eleven medveten om sina egna styrkor och svagheter vilket medför att självförtroendet ökar.

Oavsett anledning så leder anpassningsförslaget till att eleverna blir mer självgående i sina studier.

6.1 Skolor

Trots att skolor har accepterat Kunskapsparkens arbetssätt och vi tillsammans arbetat fram fungerande rutiner, kan det vara en utmaning att behålla dessa rutiner bl. a. på grund av personalomsättning.

En annan utmaning kan vara de nybildade skolor som ständigt tillkommer. Dessa har kanske inte möjlighet initialt att lägga tid på möten och nätverksträffar gällande elever i behov av stöd. Ett närmare samarbete med skolor ger en bättre överblick var nya skolor befinner sig och vilken kompetens (specialpedagog och studie- och yrkesvägledare) de idag eventuellt saknar.

Under våra gemensamma möten har vi haft möjlighet att se skolornas olika förutsättningar. Detta har medfört att vi fått en större förståelse för varandra och därmed hittat vår minsta gemensamma nämnare som vi använt som bas i vårt fortsatta arbete. Bland de skolor som vi har träffat, har vi tagit del av några av deras mycket väl utvecklande arbetskoncept med målgruppen och vår strävan är att i fortsättningen lyfta och delge alla skolors arbetssätt så det kommer till gagn till samtliga. Våra möten har lett till en berikande kompetensutveckling som ska fortsätta i form av nätverksträffar efter projektets slut.

En positiv del av arbetet, är att skolorna nu oftare vågar visa sina brister med eleverna och att vi tillsammans arbetar för att nå bästa resultat för eleven. Vi får en bättre förståelse för varandras olika roller genom det kollegiala lärandet vilket gynnar eleven och dess skolgång. Vi har flera elever som har uppnått målet med studierna och statistiken visar färre avbrott.

Då alla skolor inte har möjlighet att ta del av specialpedagogisk kompetens i lika stor utsträckning, så har det nystartade nätverket öppnat upp för en dialog som lett till att elever i behov av stöd kommit upp på dagordningen. Detta medför en ökad och riktad kompetensutveckling och en förbättrad vision kring arbetet med målgruppen.

Via en avslutande enkät som samtliga skolor fick besvara framkom det bl. a. att skolorna upplevde att både mötena i mindre grupper och nätverksmöten banade väg för en större förståelse för varandras verksamheter vilket i sin tur genererade i erfarenhetsutbyten och nya idéer. Att mixen av skolor och kommuner och professionerna specialpedagoger och studie- och yrkesvägledare gjorde att kontaktytorna vidgades avsevärt. På frågan vad skolorna anser att vi fortsättningsvis ska lägga fokus på för att fortsätta utveckla arbetet för en likvärdig utbildning ansåg de att kontinuerlig kontakt skola och kommun kring eleverna är förutsättningen för att kunna stötta eleverna. Det görs genom att fortsätta kartlägga, följa upp och dokumentera elevernas behov.

6.2 Kommuner

Vux Norrort består av självständiga kommuner med skillnad i politisk och ekonomisk styrning. Vi är tacksamma att två samarbetskommuner, Sigtuna och Upplands Väsby har valt att delta i projektet och befästa Kunskapsparkens rutiner i deras verksamhet. Kommunerna Sigtuna och Upplands Väsby har helt olika förutsättningar. Kommunerna befinner sig i olika faser: en har utarbetade rutiner och den andra är under uppbyggnad. Vi stödjer dem där de befinner sig och är lyhörda för just deras behov för att kunna utvecklas. Kommunernas höga kompetens, ambition och önskan att stödja och underlätta målgruppens studier har medfört att vi utvecklat ett samarbete kring dessa frågor samt åtnjutit kollegialt lärande inom yrkeskåren.

Kommunerna som deltagit i vårt projekt har beskrivit hur en tydligare arbetsstruktur i form av gemensam mall och att vi arbetat ungefärligt lika med målgruppen, hjälpt kommunerna att kunna utforma sina rutiner utifrån egna förutsättningar. Kommunerna trycker även på vikten av att ledningen är positivt inställd till frågan och att utrymme ges för att arbeta med målgruppen.

Vi har även lämnat dörren öppen till de andra kommunerna och vi är redo att välkomna in dem när dem känner sig i fas för ett samarbete

7. Rekommendationer

Samtliga skolor och kommuner har olika förutsättningar för att kunna lägga tid och engagemang på denna elevgrupp. Oavsett, är a och o att ledningen stödjer arbetet och förstår vikten av vad ett sådant arbete genererar: bättre måluppfyllelse och på så vis bättre ekonomisk ersättning för verksamheten. Rekommendation blir därför att tydliggöra för politikerna i kommunerna, rektor både vid kommunalvuxenutbildning och skolor (privata utbildningsanordnare) hur stor vinningen kan bli med hjälp av en utarbetad stödrutin. Skollagen bör stärka målgruppens tillgång till stöd inom vuxenutbildningen så att det ger incitament till ledningen att bygga upp det stöd som fordras. Idag har både grundskola, gymnasiet och universitet/högskola välutvecklade strategier för dessa elever. Vuxenutbildningen är en länk mellan nämnda skolformer och om eleven inte får det stöd den behöver så leder det till en oundviklig exkludering till arbetsmarknad och/eller vidare studier.

Skapande av ett närmare samarbete med skolor, med gemensamma mål, medför att skolorna vågar blotta sina brister vilket i sin tur gör att vi tillsammans bättre kan stödja eleverna i behov av stöd. Det närmare samarbetet blir också en naturlig kontroll att skolorna lever upp till vad avtal kräver gällande vad de ska erbjuda elever i behov av stöd. Samarbetet, både med skolor och kommuner har genererat många goda idéer för ett ständigt utvecklande kvalitetsarbete för målgruppen.

Utöver ovan positiva framgångsfaktorer, så skapas ett starkt samarbete mellan kommunerna och en möjlighet att få ett gemensamt arbetssätt med skolorna. Rekommendationen är att kommunerna har ett likartat arbetssätt, underlättar det skolornas arbete med målgruppen. Ett gemensamt arbetssätt har skolorna efterfrågat.

Slutligen vill vi rekommendera att använda verksamheternas specifika statistik för att visa ledningen både på skolor och i kommuner vilken ekonomisk vinning de får genom att stötta den här målgruppen till högre måluppfyllelse. Detta genererar bättre ekonomi, statistik och det viktigaste: stärkta elever.

Man måste våga för att vinna. I början fanns en förhoppning att kunna stödja de elever som misslyckades med sin måluppfyllelse. Vi är tacksamma för det stöd vi har fått från SPSM. Vinsterna har genererat ringar på vattnet såsom det lärcenter som vi kommer att starta upp i Sollentuna, tillsammans med Sigtuna kommun med hjälp av statsbidrag från Skolverket. Se bilaga

8. Litteraturförteckning

Erkers Heijke (Förbundsordförande Akademikerförbundet SSR), *Sämre studieresultat utan elevhälsa på Komvux*

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/samre-studieresultat-utan-elevhalsa-pa-komvux-20375>

Fejes Andreas, *Kortutbildade och vuxenutbildning – en kursöversikt*. Underlagsrapport för Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm 2015

SOU 2018:71, *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden*, Slutbetänkande av Komvuxutredningen, Stockholm

Bilagor

Bilaga 1.

Jämförelse mellan statistik uttagen ht 2017, till och med 20190107. Elevers måluppfyllelse, bokat i behov av stöd men med och utan anpassningsförslag.

Period	Med anpassningsförslag:	Utan anpassningsförslag:
20170807 – 20190107	367 st.	161 st.
Godkända betyg	62%	21%
F	12.5%	14%
Streck	0.2%	1%
Avbrott	8%	27%
Ej påbörjad	17%	35%

Bilaga 2.

Ansökan och beslut, statsbidrag för uppbyggande av Lärcentrum i Sollentuna kommun.

Ansökan Lärcentrum Mars 2019

Vi vill bygga upp ett lärcenter där vi bl a vänder oss till den målgrupp som behöver stöd. Under arbetet med tidigare projekt har vi märkt att det befintliga stödet inte räcker till.

Följande behov har identifierats :

- Studieteknik
- Datakunskap
- Kuratorstöd
- Specialpedagogisk kompetens
- Motiverande studiecoachning.
- En mötesplats där elever kan mötas
- En lärmiljö där målgruppens behov kan tillgodoses

Därför vill vi i samarbete med Sigtuna kommun skapa denna plats i gemensamma lokaler.'

Vi ser ett behov av ett samordnat Lärcentrum för att stödja och motivera elever.

Kunskapsparken (KP) har i 3 års tid arbetat med projekt som har bedrivits med medel från SPSM. Projektens mål har varit att stödja elever. Genom ett nära samarbete med utbildningsanordnare ökades elevernas måluppfyllelse med 42 %. Fortsatt projektarbete har haft som mål att få med sig KP:S 9 samarbetskommuner i projektet samt samtliga 37 anordnare som levererar vuxenutbildning. I maj kommer vi att tillsammans med två anordnare bygga upp ett arbetssätt för att stödja sfi-elever. Genom projektet har uppmärksamats att insatser saknas för individer med låg utbildning, individer långt bort från arbetsmarknaden, utlandsfödda och individer i behov av stöd

Gruppen med behov av stöd ökar. 2017 angav 8 % att de hade behov av stöd. 2018 angav 14% att de hade behov av stöd. På Sfi har andelen elever som uppvisar symptom på t ex posttraumatiskt stressyndrom och annan psykisk ohälsa, ökat sedan 2015.

Beskriv hur ert projekt främjar tillgång till utbildningen

Elever i behov av stöd och/eller utlandsfödda efterfrågar i stor grad stöd i datakunskap, studieteknik, stödsamtal gällande ekonomiska frågor, stöd i att planera studier mm och samtalsstöd vid psykisk ohälsa. Via Lärcentrum kommer vi att tillgodose dessa önskningar, vilket främjar eleverna till att tillgodogöra sig sina studier.

Vårt Lärcentrum ska vara en öppen plats för stöd och där man även kan träffa andra för erfarenhetsbyte samt knyta kontakter. Lärcentrum kommer även att arbeta med rekryterande insatser ex öppna förskolor och föreningar

För att nå målgruppen har vi planerat att samarbetat med andra instanser som: våra anordnare, Arbetsförmedlingen, Etableringslyftet (ESF projekt), samordningsförbund och kommunernas arbetsmarknadsenheter.

Vuxenutbildningens verksamhet har vuxit i samarbetskommunerna under ett flertal år och verksamheterna fortsätter att växa. Bland annat har antalet studievägledningssamtal i Sollentuna ökat med 56 % under perioden 2014-2018. Även elevantalet har ökat inom sfi med

Vuxenutbildningens verksamhet har vuxit i samarbetskommunerna under ett flertal år. Bland annat har antalet studievägledningssamtal i Sollentuna ökat med 56 % under perioden 2014-2018. Även elevantalet har ökat inom sfi med 58 % under samma period, gymnasial- och grundläggande vuxenutbildning ökat med 36%. Volymen är ständigt ökande vilket kräver större insatser och stöd.

Den stora utmaningen framöver är att kunna hålla god kvalitet genom adekvat stöd till de som ansöker till Vuxenutbildning. Genom våra tidigare projekt märker vi hur väsentligt stöd från kommunen är för att eleverna ska nå måluppfyllelse. I tidigare projekt identifieras eleven stöd via samtal av kommunen och ett anpassningsförslag skapas, detta skickas till skolan. Det innebär att eleven får ett bättre stöd på skolan redan vid start. Av de elever som har fått stöd har 69 % fått betyg. I den grupp som tackat nej till stöd, har endast 19% fått betyg. Rapport på tidigare projekt se www.kunskapsparken.se